

בקיטנה

(מתוך פרק עשרים – קונצרט בערב – אורן עתיק יומין – הכנר גרוזובסקי והזמרים שלנו)

יאנוש קורצ'אק, כתבים ג', עמ' 139-134

תרגום: אורי אורלב

כְּאֶשֶׁר הִנְעָרִים שׁוֹכְבִים כְּבָר בְּעָרֵב בְּמִטּוֹת, לֹחֵחַ גְּרוֹזוֹבְסְקִי אֶת כְּנֹרוֹ,

עוֹמֵד בְּאִמְצַע הָאוֹלָם וּמְנַגֵּן "לִילָה טוֹב". תְּנוּיִם לֹא הֵבִיא אֹתוֹ, הוּא מְנַגֵּן לְפִי הַזְכָּרוֹן

וְיֹדֵעַ הַרְבֵּה מְנַגֵּינֹת.

"עֲצֵי אֲשׁוּחַ בְּפִסְגֵת הַהָר מִתְלַחֲשִׁים, מְשׁוֹחַחִים הֵם חֶרֶשׁ וּמְרַשְׁרָשִׁים..."

כִּד שָׂרִים מֵיִתְרֵי הַכְּנֹר וּבְאוֹלָמוֹת הַשֶּׁלֶף הַסֵּ, כִּי הִנְעָרִים מִקְשִׁיבִים וּמְאֲזִינִים.

וְרַק מֵאַחֲרֵי הַחֲלוֹנוֹת הַפְּתוּחִים מְשׁוֹחַחִים הָאֶרְנִים עִם עֲצָמָם וְעִם הַשְּׂמִים.

לְפַעֲמִים נִגִיעַ מְחַצֵּר הַמְּשֻׁקֵּץ צָלִיל פְּעֻמוֹן הַקּוֹרָא לְפוֹעֲלִים לְאַרוּחַת הָעָרֵב.

אֶרְנֵי הַקִּיטָנָה לְמַדּוֹ מְגֹרֵזוֹבְסְקִי מְנַגֵּינֹת רַבּוֹת וְכַעֲת שָׂרִים הֵם בְּלַחֶשׁ – בְּמַחְטִיָּהם הִנְרָקִים הַדְּקִיקִים בְּיוֹתֵר, כִּי אֵינָם רוֹצִים לְהַפְרִיעַ לְכֹנֹר.

מִשְׁמָאל לְקִיטָנָה גִּדֵּל אֶרֶן עֵקָם וּגְבוֹן – זָקֵן. אֵלּוּ צְרוֹת וְעִגְמֹת נִפְשׁ גּוֹרְמִים לוֹ הִנְעָרִים. הִנֵּה יֵשְׁבוּ עָלָיו וְיִתְנַדְּדוּ, פֶּעַם יְדַמּוּ שֶׁהָאֶרֶן הוּא אֶנְיָה; וְהִנֵּה יִהְיֶכּוּ אוֹתוֹ לְרַכְבֵּת, לְשׁוֹס, לְתַחֲנַת מִצְפָּה, לְמַכְבֵּי אֵשׁ, לְמַבְצָר. אֲבָל הָאֶרֶן לֹא יִכְעַס, כִּי יוֹדֵעַ הוּא שֶׁבְּעָרֵב יִנְגֵן הַכְּנֹר וְיִנְעֲנַע אוֹתוֹ כְּמוֹ בְּעִרְסָה לְשָׁנָה.

וְהִנְעָרִים הַמְאֲזִינִים מִמְצַמְצִים בְּעַפְעָפִיָּהם. זֶה עֵינָיו פְּקוּחוֹת לְרוֹחַח, וְהוּא נִשְׁעֵן עַל הַכֶּר וּמִסְתַּכֵּל בְּמַנְגֵּן. וְכָל אֶחָד מֵהֶם יִחַשֵׁב עַל מִשְׁהוֹ אַחֵר; אֲבָל כְּאֶשֶׁר גְּרוֹזוֹבְסְקִי רוֹצֵה כְּבָר לְהַכְנִיס אֶת הַכְּנֹר לְנִרְתִיקוֹ, מְבַקְשִׁים הֵם שִׁימְשִׁיף לְנֶגֶן, אוֹ שִׁיחִזֵּר שְׁנִית עַל אוֹתָהּ מְנַגֵּינָה....

... נוֹסֵף עַל הַכְּנֹר יֵשׁ לָנוּ שְׁלוֹשָׁה זְמָרִים. וְגַם הֵם שָׂרִים בְּעָרֵב נְעִימוֹת "לִילָה טוֹב" לְנְעָרִים.

הַשִּׁירָה זֹרְמֹת נְמוּדָה, כְּמוֹ סְנוּיִת, קְרוֹב לְאֵדְמָה, כְּאֵלוֹ רַק אֶת כּוֹחַ כְּנָפֶיהָ הִיא מְנַסָּה, וּלְפַתֵּעַ בְּקַפִּיצָה נוֹעֲזֹת תִּתְרוֹמֵם אֶל הַרְקִיעַ וְזִמּוֹן רַב תִּשׁוּט לָהּ הַשִּׁירָה בֵּין הָעֲנָנִים.

אַחֲרֵי זֶה, שְׂבָה הִיא עֵיפָה לְאֵדְמָה, אֶל הָאֲנָשִׁים וְנִרְדְּמֹת בְּדַמְמָה.

- שִׁירָה יְפָה – אוֹמְרִים הָאֶרְנִים – אֲבָל מְדוּעַ זֶה לֹא נִבִּין אֶת מְלוֹת הַשִּׁיר?

- כִּי הַשִּׁיר הוּא עֵתִיק, חֶבֶר לְפָנֵי מְאוֹת בְּשָׁנִים,

וּבוּ מְלִים מְאוֹד עֵתִיקוֹת בְּשָׂפָה הֶעֱבְרִית.

כְּאֶשֶׁר שָׂרִים פְּרִידְנֵסוֹן, רוֹזֵנְצוֹיִג וּפְרָסְמֹן, אֶפְשֵׁר לְדַמּוֹת שְׁלֹשָׁה, כִּי אִם נֵעַר אֶחָד שָׂר, כָּל כִּד מְשִׁתְּלָבִים יַחַד קוֹלוֹתֵיהֶם, וְהֵלֵא בְּכָל אֵינָם דּוֹמִים זֶה לָזֶה.

פְּרָסְמֹן הוּא רְצִינִי וְשֻׁקֵט. מְדַבֵּר מְעַט, מִקְשִׁיב בְּרָצוֹן, רוֹצֵה לְדַעַת אִידֵּ עוֹשִׂים מְדַחֵם,

זֶה שֶׁתְּלוּי בְּמַרְפֶּסֶת וּמְרָאָה אִם אֶפְשֵׁר לְלַכֵּת לְהִתְרַחֵף. פְּרָסְמֹן הִיָּה שׁוֹפֵט בְּקִיטָנָה,

בְּרָצוֹן סוֹלַח הוּא וְתִמִּיד יִדַע מְדוּעַ צְרִידֵּ לְסַלַח. וְלְסַלַח צְרִידֵּ,

כְּאֶשֶׁר הִנְאָשֵׁם הוּא קֵטוֹן וְטַפְשׁוֹן, אוֹ עֵנִי וּמְזַנַּח וְלֹא רַע.

לְגַמְרֵי אַחֵר הוּא יַחִיאֵל רוֹזֵנְצוֹיִג, תִּמִּיד מְמַרְמֵר, תִּמִּיד אֲמַלְל. פֶּעַם זְבוּב יַחֲזֵר לְעֵינָיו, וּפֶעַם יִתּוּשׁ יַעֲקֹץ אוֹתוֹ בְּצוּרָה כַּה אֲיִמָּה שְׂאֵי אֶפְשֵׁר לְשִׂאת אֶת הַכָּאָב;

ישראל קורצ'אק קורצ'אק
 إسرائيل تقرا كورنشاك

פה הוא רוֹצֵה לְשִׁתּוֹת וּפֹה הַמְטָה קֶשֶׁה וְאִי-אֶפְשָׁר לִישֹׁן עָלֶיהָ. וְשׁוֹב – הַמַּיִם קָרִים מְדִי, אוֹ שֶׁהִחֲלִיפוּ לוֹ אֶת הַמַּעִיל. וְעַל דַּעְתּוֹ שֶׁל מִי זֶה יַעֲלֶה, שֶׁנֶּעַר מִשְׁעַמֵּם נוֹרָא וְשְׁלוֹמִיאוֹל כָּזֶה הוּא זֶמֶר כֹּה גָדוֹל!

וְהַזְמֵר הַשְּׁלִישִׁי שְׁלֵנוּ, קוֹלוֹ הוּא הַיָּפֶה בְּיִתְרֵנוּ. הוֹרְיוֹ – הַעֲנִיִּים בְּיִתְרֵנוּ וְאִמְּךָ לְבוֹ הַגָּדוֹל בְּיִתְרֵנוּ. זֶמֶר נְעִים, אֶתְּהָ נּוֹשֵׂא בְּחַיִּים אֶת שִׁירְתְּךָ הַחֲמָה וְנִפְשָׁךְ בְּהִירָה. אִם תִּהְיֶה עֹגְלוֹן כְּמוֹ אַחִיד, יוֹדֵעַ אֲנִי מֵרֵאשִׁי, שֶׁלֹּא תִרְעִיב אֶת הַסּוֹס, שֶׁלֹּא תִפְּךָ אוֹתוֹ בְּשׁוֹט וְלֹא תִכְרִיחַ אוֹתוֹ לְעַבֵּד מֵעַל לְכוּחֹתָיו, גַּם אִם לֹא אֶתְּהָ תִהְיֶה בְּעַל הַסּוֹס...

תִּהְיֶה הַקּוֹנֶצְרָטִים בְּעֶרְבִים שֶׁבְּקִיטָה הַגִּיעָה לְמִרְחָקִים. יוֹדֵעִים עָלֵיהֶם בְּכָל הַסְּבִיבָה, בְּכַפָּר וּבְמִשְׁקָה. וְלָכֵן לֹא יִחְסְרוּ מֵאֲזִינִים עַל יַד הַחֲלוֹנוֹת. מֵאֲזִינִים וּמִקְשִׁיבִים יוֹזֵף וְאַבְרָהָם, מִנְהַל הַמִּשְׁקָה הַזָּקוּן, הַפּוֹעֲלִים וְנִעְרוֹת הַמִּשְׁקָה וְהַאֲרוֹן הַעֲתִיק.

- יִסְפִּיק לְהַיּוֹם. לִילָה טוֹב, נְעָרִים
- לִילָה טוֹב.

